

Obří kamenný kruh se stal poklonou stavitelskému umu dávných obyvatel Británie, ale jeho účel se dodnes nepodařilo přesně určit

PREHISTORIE

Muži sběrači a ženy lovkyně?

Představa o tradičním pravěkém dělení rolí na muže coby lovce a ženy jako sběračky se pod tíhou nových důkazů jeví jako neudržitelná

6

Hon na pradávňé obry

Tělo měřící desítky metrů, hmotnost za hranicí padesáti tun – to vše patří k charakteristikám největších známých dinosaurů. Jak je možné, že dorůstali tak obřích rozměrů?

48

Konec mamutí stepi

Před dvaceti tisíci lety spojoval Aljašku se Sibiří ohromný pevninský most, který zvířatům umožnil táhnout po téměř nekonečné stepi. Proměny klimatu ale předznamenaly začátek konce mamutů

72

KURIOZITY

Zdraví na příděl

Léta 2. světové války přinesla Británii řadu příkoří. Zavedení přidělového systému však mělo zcela nečekaný efekt – zdraví populace se po něm výrazně zlepšilo

12

Koničky středověké šlechty

Londýnská šlechta sbírala ve 14. století koně po celé Evropě. Důkazy poskytl výzkum na nezvyklém hřbitově, který archeologové objevili nedaleko Westminsteru

14

Dvanáct starců

Řadu pohádek, které považujeme za ryze české, znají i jiné evropské národy. Jediná, která podle všeho skutečně vznikla v českých zemích, je pohádka „O dvanácti měsíčkách“

29

Útok ušatců na vítěze nad vítězi

Historika o napadení Napoleona zaječí smečkou se objevuje zejména na anglosaských webech, jenže v memoárech po ní není ani stopy. Odkud se tedy vzala?

87

V ČESKÝCH ZEMÍCH

Zrod Čechů pohledem genetiky

Do otázky původu Čechů vnesla své poznatky archeogenetika, aby oživila historii zapomenutého pravěkého lidu Vinidů, předků Slovanů, kteří se střetávali mimo jiné s Vandaly

16

Otrokářská velmoc Boleslava I.

Rozmach přemyslovského státu za vlády Boleslava I. umožnila především mezinárodní obchodní cesta, jejíž nejžádanější komoditou se stali otroci

26

Otec vlasti a pogromů

Židé se ve středověku stávali majetkem panovníků, kteří je poté neváhali vykořisťovat, či dokonce vraždit. Krutosti se přitom neštil ani Karel IV.

35

Proč jezdíme vpravo?

Jízdu po pravé polovině vozovky považuje většina z nás za normální a volant na opačné straně vnímáme jako raritu. Z globálního a historického hlediska však levostranný provoz žádným unikátem není

40

Jak vypadal svatý Vojtěch?

Slavníkovec Vojtěch bojoval proti alkoholismu i obchodování s křesťanskými otroky. Experti nyní našemu druhému nejvýznamnějšímu světci vrátili tvář

Záhadné zelené světlo

76

Na trati mezi Pardubicemi a Hradcem Králové u obce Stéblová vyhaslo 14. listopadu 1960 celkem 118 životů. Co takovou tragédii způsobilo? A šlo jí zabránit?

Bankroty pana Voka

94

Rozsáhlé proměny, kterými v průběhu 16. století procházelo hospodaření šlechty, se pojily se zajímavým fenoménem – s okrádáním vznešených zaměstnavatelů jejich vlastními úředníky

SVĚDKOVÉ MINULOSTI

Skála s prastarým příběhem

30

V některých petroglyfech, obrazcích vyrytých do skály, se dá číst jako v úžasných prehistorických novinách. Primát nese v tomto směru severoamerická skála Newspaper Rock

79

strana

Unikátní myší přilba

Je jedinečná svou zachovalostí, provedením i výzdobou. Proto ji vydražili za skoro 30 milionů korun. Na první pohled je tenhle historický artefakt bez tajemství, vždyť nese i jméno majitele...

Znovuzrozená pýcha Babylonu

62

Po starověkém Babylonu se dochovalo jen málo památek. Mezi vzácné výjimky patří lštarina brána. A díky jedné z nejnáročnějších rekonstrukcí v dějinách archeologie dnes známe její podobu

Záhadné figury z Rapa Nui

68

Původní obyvatelé Velikonočního ostrova po sobě zanechali zhruba tisícovku impozantních soch, které dodnes dráždí zvědavost vědců a obrazotvornost fantastů

Papyry a křen!

92

Nejstarší dochovaný čitelný papyrus má dnes 4 500 let. Sepsal jej úředník Merer, za dob panování 4. dynastie. Co má společného s wasabi? Pro současné badatele víc, než si myslíte!

PENÍZE A MOC

Indické Rusko

36

Činnost indických kupců, kteří po téměř dvě a půl století působili na území Ruska a hráli podstatnou úlohu v obchodu této země s Orientem, zůstává evropské veřejnosti neznámá

Diamantová past

52

Neuvěřitelně drahý šperk si nekoupila dokonce ani rozmařilá královna Marie Antoinetta. A tak se zrodila slavná aféra s náhrdelníkem, která pomohla srazit vaz monarchii...

Faraonova pomsta?

96

Starověký Egypt po sobě zanechal dědictví, s nímž se setkáváme častěji, než jen v hodinách dějepisu či na dovolené. Daně. I za jejich vznikem stojí říše na řece Nil

42

strana

Bible na stopě katastrofě

Starý zákon obvykle není považován za přesný historický zdroj. V případě tzv. Deseti ran, které postihly Egypt, by tomu ale mohlo být jinak!

LEGENDY A SKUTEČNOST

Temný věk krále Artuše

54

Když Římané opustili provincii Britannia, ucítily kmeny Piktů, Skotů a Germánů příležitost a vrhly se na ni. Jednalo se o krvavou dobu, která zrodila legendu o králi Artušovi

Jak se domlouvali váleční mniši?

82

Nejstarší rytířské řády v křižáckých státech ve Svaté zemi fungovaly od svého vzniku jako nadnárodní organizace, do nichž vstupovali muži z celé Evropy. Jak spolu tedy mluvili?

Viníci, nebo oběť?

88

Lidé, kteří jsou označováni jako mořské národy, dodnes budí dohady. Jakou roli sehráli v historických procesech konce doby bronzové?